

SPORTA DARBA TIESĪBAS TEORIJĀ UN PRAKSĒ. ATZĪTO SPORTA FEDERĀCIJU BEZDARBĪBA

EMPLOYMENT LAW IN SPORTS FROM THEORETICAL AND PRACTICAL PERSPECTIVE. LACK OF ACTION ON BEHALF OF RECOGNISED SPORTS' FEDERATIONS

Edgars Gūte, Mg. iur.

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas jurists
sportslaw.lv juridiskais un akadēmiskais padomnieks

Summary

Considering publicly available information about employees' status in sports, according to the recent jurisprudence of the CJEU and Latvian Higher Court, as well as the opinions of practitioners, it can be surmised that employment law in sports is used in bad faith. More specifically – *lex sportiva* concept in sports law is not used properly because of lack of actions of recognised sports' federations. Therefore, legal and practical solutions are introduced.

Atslēgvārdi: sporta tiesības, darba tiesības, atzītās sporta federācijas, *Lex sportiva* koncepts

Keywords: sports law, employment law, recognized sports federations, concept of *Lex sportiva*

Ievads

Sporta tirgus veido 2% no visas pasaules iekšzemes kopprodukta, kas attīstītājās valstīs apsteigtu tekstilrūpniecību un metāl rūpniecību.¹ Atsevišķi autori norādījuši, ka tieši sporta tiesību būtiskā ekonomiskā nozīme ir pamats, lai pievērstos diskusijām par sporta tiesību tiesībteorētisko dabu.² Jāuzsver, ka sporta darba tiesību kā atsevišķa sporta tiesību³ institūta izpēte šajā kontekstā uzskatāma par vienu no nozīmīgākajiem sporta tiesību kā kopuma izpētes virzieniem,

¹ University Paris 1 Panthéon-Sorbonne; International Centre for Sport Security. Protecting the Integrity of Sport Competition. The Last Bet for Modern Sport, p. 8. Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/280112161_Protecting_the_Integrity_of_Sport_Competition_-_The_Last_Bet_for_Modern_Sport [aplūkots 28.11.2019.].

² Gardiner S., O'Leary J., Welch R., Boyes S., Naidoo U. Sports Law. 4th ed. London: Routledge, 2012, p. 74.

³ Šī darba kontekstā sporta tiesības tiek uzskatītas par atsevišķu tiesību nozari, tomēr teorijā ir atšķirīgi viedokļi. Vienkāršoti skaidrojot, šajā jautājumā pastāv trīs teorijas. Pirmā teorija uzskata, ka sporta tiesības jāvērtē kā starpdisciplinārs tiesību institūts. Otrā teorija, izceļot sporta tiesību autonomo dabu, norāda uz atsevišķas tiesību nozares pastāvēšanu. Savukārt trešā teorija izvairās no konkrētas atbildes, iespējams, apzinoties abu iepriekš minēto teoriju argumentus. Sk., piemēram: Davis T. What Is Sports Law? *Marquette Sports Law Review*, 2001, Vol. 7, Issue 2, Article 7, pp. 211–239.

jo tieši profesionālā sporta ietekme uz pasaules iekšzemes kopproduktu nav apšaubāma.⁴ Arī tiesu prakse gan Latvijas, gan Eiropas Savienības līmenī liecina par neskaidribām sporta darba tiesībās. Piemēram, Augstākās tiesas spriedums tā sauktajā “Dāvja Bertāna lietā”⁵ izraisīja plašu rezonansi publiskajā telpā attiecībā uz sponsorēšanas līgumiem ar nepilngadīgām personām un līgumsoda apmēru, ja līgums tiek pārtraukts,⁶ savukārt nesena Eiropas Savienības Tiesas spriedums *Topfit – Biffi* lietā⁷ arī Latvijas tiesību telpā raisīja diskusijas par amatieru un profesionāļu nošķiršanu sportā, kā arī Eiropas Savienības kompetenci sporta darba tiesībās kopumā.⁸ Ievērojot norādītos apsvērumus, šajā darbā autors pievērsīsies teorētiskās un praktiskas problemātikas izvērtējumam attiecībā uz Latvijas sportistu darba tiesiskajām attiecībām, vienlaikus piedāvājot risinājumus.

Sporta darba tiesību teorētiskie aspekti, kas izriet no *lex sportiva* koncepta

Lex sportiva ir tikai sporta tiesībām raksturīgi noteikumi, kas atzīti visā pasaulē.⁹ Kā poētiski izteicies viens no atzītākajiem sporta tiesību zinātniekiem Stīvens Vezerils (*Stephen Weatherill*), “*lex sportiva* visspilgtāk raksturo tas, ka sods par aizmuguri futbola spēles laikā gan Bolīvijā, gan Spānijā vienmēr būs vienāds”.¹⁰ Čehu autors Pavels Hamernīks (*Pavel Hamerník*) norāda, ka precīzu robežšķirtni starp sporta tiesībām un “parastajām tiesībām” nemaz nevar novilkt.¹¹

Lex sportiva koncepts attiecas gan uz sporta spēles noteikumiem “sporta spēles laukumā”, gan uz principiem, kas raksturīgi tikai sporta tiesiskajām attiecībām “ārpus spēles laukuma”, piemēram, attiecībā uz darba tiesiskajām attiecībām un uz sporta strīda izšķiršanu.¹² Sporta tiesībām raksturīgi, ka ar tām saistīti strīdi reti tiek izskatīti vispārējās jurisdikcijas tiesās un pastāv universāli atzīta Starptautiskās Sporta šķīrējtiesas (turpmāk – CAS)

⁴ Piemēram, jau 2015. gadā tika prognozēts, ka Ziemeļamerikā līdz 2019. gadam sporta industrijas apgrozījums sasniegs 79,5 miljardus dolāru. Heitner D. Sports Industry To Reach \$ 73.5 Billion By 2019. Pieejams: <https://www.forbes.com/sites/darrenheitner/2015/10/19/sports-industry-to-reach-73-5-billion-by-2019/#62523ebf1b4b> [aplūkots 28.11.2019.].

⁵ Augstākās Tiesas 16.01.2020. spriedums lietā Nr. SKC-18/2020. Pieejams: <http://www.at.gov.lv/lv/judikatūra/judikaturas-nolemumu-arhivs/civillietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2020> [aplūkots 17.03.2020.]. Tiek lietots viena dalībnieka neanonimizēts vārds un uzvārds, jo sporta aprindās šīs lietas dalībnieku sastāvs ir skaidri zināms.

⁶ Sk., piemēram: Kakstāns Ā. Ieguldījumi jaunajos sportistos un nākotnes peļņas sadale. Jurista Vārds, 2020, Nr. 11 (1121), 27.–29. lpp.

⁷ EST 13.06.2019. spriedums lietā C-22/18 *TopFit e. V.* un *Daniele Biffi* pret *Deutscher Leichtathletikverband e. V.*

⁸ Sk., piemēram: Gūte E. Vai Itālijas pilsonis var uzvarēt Vācijas amatieru vieglatlētikas sacensībās? Var. Jurista Vārds, 2019, Nr. 39 (1097), 12.–15. lpp.

⁹ Weatherill S. *Principles and Practice in EU Sports Law*. Oxford: Oxford University Press, 2017, pp. 5–7.

¹⁰ *Ibid.*, p. 5.

¹¹ Hamerník P. *Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem*. Praha: Ústav státu a práva, 2012, s. 5.

¹² Sīkāk sk.: Siekmann R. C. R. *What is Sports Law? Lex Sportiva and Lex Ludica: A Reassessment of Content and Terminology*. In: *Introduction to International and European Sports Law*. ASSER International Sports Law Series. T. M. C. Asser Press. Berlin: Springer, 2012, pp. 1–33.

jurisdikcija.¹³ CAS pieņēmusi vairākus nolēmumus, kas ietekmējuši sporta nozari kopumā.¹⁴ Turklāt sportisti un sporta darbinieki savās tiesiskajās attiecībās bieži vien izmanto principus, kas raksturīgi tikai sportam. Piemēram, salīdzinājumā ar “parasto kārtību” būtu grūti iedomāties, ka labi atalgots darbinieks mūsdienās tiktu izmantots kā “modernais vergs”. Proti, darba devējs varētu ar citu darba devēju vienoties “samainīt” darbiniekus,¹⁵ ar aptuveni 35 gadus vecu darbinieku uzsākt sarunas par darba tiesisko attiecību beigšanu, jo darbiniekam zudušas profesionālās iemaņas,¹⁶ un tamlīdzīgi.

Protams, arī sportā pastāv sportistu arodbiedrības un uz sporta tiesībām ir attiecināmi vispārējie tiesību principi, it sevišķi, kad konstatējama visas sabiedrības interese, piemēram, saistībā ar krimināltiesiski aizsargātām sabiedrības interesēm attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un sporta spēļu gaitas vai rezultātu ietekmēšanu,¹⁷ tomēr sporta tiesību regulējums bieži vien vērtējams kā tāds, kas pastāv “alternatīvā tiesību pasaulē”. Lai arī no Sporta likuma¹⁸ 3. pantā norādītajiem sporta jomā ievērojamiem pamatprincipiem izriet valsts funkcijas sporta jomā, tomēr jāuzsver Sporta likuma 10. panta ceturtajā daļā noteiktais, ka “sporta federācijai ir tiesības vadīt un koordinēt darbu attiecīgajā sporta veidā (attiecināmajos sporta veidos) vai darbības jomā valstī, kā arī pārstāvēt valsti attiecīgajā starptautiskajā sporta organizācijā, ja šī federācija ir atzīta šajā likumā noteiktajā kārtībā”.

Izmantojot četras tiesību normas pamatiztulkošanas metodes (gramatisko, sistēmisko, vēsturisko un teleoloģisko) kopsakarā ar iepriekš norādīto *lex sportiva* konceptu, var secināt, ka Sporta likuma 10. panta ceturta daļa garantē atzītajām sporta federācijām tiesības autonomi noteikt savu rīkoto sacensību norises kārtību, sporta klubu kontroli, sportistu pienākumus un tiesības un tamlīdzīgi. Minētā tēze izriet no normas gramatiskā teksta, no tā, ka, sistēmiski un teleoloģiski vērtējot normu kopsakarā ar citām Sporta likuma normām, sporta federāciju regulējuma autonomija nav pretrunā ar pārējo Sporta likuma tekstu, kā arī ir saskanīga ar doktrīnā iepriekš paustajām atziņām attiecībā uz *lex sportiva* konceptu. Visbeidzot, ja vērtē vēsturisko Sporta

¹³ Sk., piemēram: History of the CAS. Pieejams: <https://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html> [aplūkots 17.03.2020.].

¹⁴ Sk., piemēram: CAS 24.01.2006. spriedums lietā CAS 2005/A/952, Cole v. Football Association Premier League. Pieejams: <http://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/952.pdf> [aplūkots 28.11.2019.]; CAS 15.10.2007. spriedums lietā CAS 2007/A/1272 Cork City FC v. FIFA (Healy). Pieejams: <http://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/1272.pdf> [aplūkots 28.11.2019.].

¹⁵ Sporta tiesībās minētās situācijas sauc par klubu savstarpējiem transfēriem. Sk.: Welch R. Employment law in sports. Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/32055659_EMPLOYMENT_LAW_IN_SPORT [aplūkots 28.11.2019.].

¹⁶ Sk., piemēram: Pike J. How can we better help athletes to prepare for the “after-life”? Pieejams: <https://www.lawinsport.com/topics/item/how-can-we-better-help-athletes-to-prepare-for-the-after-life> [aplūkots 28.11.2019.].

¹⁷ Šo tēzi apstiprina dažādu starptautisku sporta jomas līgumu parakstīšana valsts vārdā. Piemēram, Latvija ir parakstījusi, tomēr vēl nav ratificējusi Eiropas Padomes Konvenciju pret manipulācijām ar sporta sacensībām. Sk.: Izglītības un zinātnes ministrija. Parakstīta Eiropas Padomes Konvencija pret manipulācijām ar sporta sacensībām. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/aktualitates/2713-parakstita-eiropas-padomes-konvencija-pret-manipulacijam-ar-sporta-sacensibam> [aplūkots 28.11.2019.]. Minētās konvencijas teksts pieejams: Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions. CETS No. 215. Pieejams: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/215> [aplūkots 28.11.2019.].

¹⁸ Sporta likums: LV likums. Pieņemts 24.10.2002. [28.11.2019. red.].

likuma izstrādes mērķi, kas izriet no pirmās publiski pieejamās Sporta likuma anotācijas,¹⁹ tad no likumprojekta anotācijas I sadaļas 2. punkta var secināt, ka Sporta likumam būtu jāveicina sporta organizatorisko struktūru uzlabojumi. No tā savukārt varētu izrietēt sporta federāciju autonomija noteikt iekšējo regulējumu, jo pašām sporta federācijām vajadzētu pārzināt savu sporta veidu vislabāk.

Problemātika Latvijas sporta darba tiesībās saistībā ar atzīto sporta federāciju bezdarbību

Lai arī teorētiski sporta federāciju autonomija noteikt savu regulējumu un kontrolēt savus biedrus būtu atbalstāma, diemžēl praksē vērojamas situācijas, kas drīzāk liecina par patvaļu, sporta klubu budžetu necaurskatāmību, kā arī sportistu darba tiesisko attiecību neatbilstību sabiedrības publiskajām interesēm. Minētais apgalvojums tiks pamatots ar empīrisko pētniecības metodi turpmākajā tekstā.

Piemēram, autors ir vairākkārt ticies ar Latvijas vadošo sporta līgu spēlētājiem, kuri viņam atklājuši Latvijas sporta ēnas pusi saistībā ar darba tiesiskajām attiecībām Latvijas sportā. Proti, spēlētāji norāda, ka, pirmkārt, tiek īstenota nereglamentētas atlīdzības maksāšana, otrkārt, darba līgumi ar sporta klubiem tiek noformēti kā uzņēmuma līgumi un pat autoratlīdzības līgumi, kas saturiski ir pretēji līgumu juridiskajai dabai.²⁰ Pašsaprotami, ka neviens no sportistiem savu identitāti nav vēlējis atklāt, attiecīgi, lai minētie apgalvojumi iegūtu juridisku nozīmi, autors pētījuma sagatavošanas laikā izmantoja divus veidus, kā apliecināt apgalvojumu patiesumu.

Pirmkārt, publiskajā telpā ir pieejama informācija par spēlētāju profesionālo un amatiera statusu. Pēc Latvijas Futbola federācijas (turpmāk – LFF) tīmekļa vietnē pieejamās informācijas redzams, vairāki futbolisti no ārzemēm, piemēram, no Francijas²¹ un Nigērijas,²² kā arī Latvijas izlases kandidāti²³ spēlē ar amatieru līgumiem. Proti, minētie spēlētāji ar klubu noslēguši līgumus, kam vajadzētu paredzēt, ka futbola spēlēšana ir viņu hobijs vai ka tas ilgtermiņā palīdzētu karjeras izaugsmei. Ņemot vērā, ka vairāki no minētajiem spēlētājiem ir ap 25 gadus veci, loģiski spriežot, spēlētājiem, iespējams, būtu jāuztur savas ģimenes, kā arī jācenšas būt finansiāli neatkarīgiem. Attiecīgi publiski norādītā informācija vieš pamatotas šaubas. Turklāt jāuzsver, ka deduktīvi nav saprotams, kādēļ, piemēram, spēlētāji no Francijas pārcēlušies uz dzīvi Latvijā, lai Latvijā “nodarbotos ar hobiju” vai “attīstītu karjeru”, ja Latvijā pašsaprotami iespējas to izdarīt vērtējamās zemāk nekā Francijā. Ievērojot minēto, var secināt, ka

¹⁹ Likumprojekta “Sporta likums” pirmā publiski pieejamā anotācija. Pieejams: http://helios-web.saeima.lv/bin/lasa?LP0925_0 [aplūkots 28.11.2019.].

²⁰ Sk. arī: Kakstāns Ā. Sporta Autori. Sporta Avīze, 2020, Nr. 3 (1001), 100.–102. lpp.

²¹ Sk., piemēram, informāciju par Francijas pilsoņiem Komandas “FK Tukums 2000/TSS” sastāvā: “FK Tukums 2000/TSS” sastāvs. Pieejams: <https://lff.lv/klubi/fk-tukums-2000tss-11870/?cid=3673856> [aplūkots 28.11.2019.].

²² Sk., piemēram, informāciju par Nigērijas pilsoni *Lucky Onyebuchi Opara*: Komandas “FK Spartaks” sastāvs. Pieejams: <https://lff.lv/klubi/fk-spartaks-11735/?cid=349343> [aplūkots 28.11.2019.].

²³ Sk., piemēram, informāciju par Latvijas futbola izlases kandidātu Robertu Ozolu: Komandas “Rīga FC” sastāvs. Pieejams: <https://lff.lv/klubi/riga-fc-11950/?cid=3493432> [aplūkots 28.11.2019.].

amatiera līgums Latvijā varētu norādīt uz nereglamentētu atlīdzību pastāvēšanu LFF sacensībās.

Otrkārt, lai apliecinātu iepriekš minētās bažas par publiskajā telpā norādītās informācijas patiesumu, autors konsultējās ar nozares profesionāļiem – bijušo žurnāla “Jurista Vārds” tieslietu redaktoru un Latvijas Futbola federācijas Klubu licencēšanas komisijas priekšsēdētāju Āri Kakstānu un seškartējo Latvijas gada labāko futbola žurnālistu Edmundu Novicki.

Konsultācijās ar nozares profesionāļiem tika iegūtas šādas atziņas:

- 1) Latvijas seši labākie futbola klubi ir pilnībā profesionāli, un Latvijas futbolā pastāv nereglamentēti maksājumi;
- 2) patiesie Latvijas futbola klubu budžeti realitātē varētu būt divas reizes lielāki, nekā norādīts publiski.²⁴

Aplūkojot citu valstu pieredzi, jānorāda, ka, piemēram, vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs ierasti ir publiski zināmi visu klubu budžeti, piemēram, Polijā auditorfirma “Deloitte” katru gadu publicē detalizētu pārskatu par katra Ekstraklases²⁵ kluba ieņēmumiem un izdevumiem.²⁶ Raksturojot situāciju Latvijā, jānorāda, ka futbola klubu vadītāji negribīgi atklāj kopējo budžetu, norādītie dati varētu neatbilst patiesībai, un nav detalizēti atšifrētas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas.²⁷ Kā izņēmumu E. Novickis norādīja futbola klubu “Liepāja”, kas 2014. gadā pārsteidza daudzus, izņēmuma kārtā publicējot visas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas.²⁸

Ņemot vērā, ka Ā. Kakstāna un E. Novicka zināšanas un tieša iesaiste Latvijas futbolā ir neapšaubāma, kā arī publiskajā telpā norādītā informācija par spēlētāju “amatieru līgumiem” ir kritiski vērtējama, tad, izmantojot empīriskos pētniecības metodes, var secināt, ka Latvijas futbolā pastāv problēmas ar klubu budžeta caurskatāmību, kā arī nereglamentētu atlīdzību maksāšanu. Autora ieskatā, izmantojot analogiju, minēto secinājumu varētu attiecināt arī uz citiem sporta veidiem Latvijā. Tiesa, šajā gadījumā būtu jāveic līdzīgs empīriskais izvērtējums.

Vērtējot iespējamās risinājumus, viens no variantiem būtu atzītās sporta federācijas juridiski pārveidot par valsts institūcijām ar visām no tā izrietošajām sekām, piemēram, sporta federāciju amatpersonas pielīdzinot valsts amatpersonām. Jāuzsver arī, ka ideja par atzīto sporta federāciju juridiskās formas maiņu

²⁴ Intervija ar Āri Kakstānu un Edmundu Novicki 2019. gada 12. novembrī Rīgā. Autora personiskā arhīva materiāli.

²⁵ Polijas augstākā līga futbolā.

²⁶ Intervija ar Āri Kakstānu un Edmundu Novicki 2019. gada 12. novembrī Rīgā. Autora personiskā arhīva materiāli. E. Novicka apgalvojumu patiesumu apliecina tīmeklī pieejamā informācija. Sk., piemēram: Deloitte. Raport Deloitte – Piłkarska liga finansowa – rok 2018. Pieejams: <https://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/press-releases/articles/w-2018-roku-przychody-klubow-ekstraklasy-wyniosly-528-mln.html> [aplūkots 30.11.2019.].

²⁷ Intervija ar Āri Kakstānu un Edmundu Novicki 2019. gada 12. novembrī Rīgā. Autora personiskā arhīva materiāli.

²⁸ Ibid. E. Novicka apgalvojumu patiesumu apliecina tīmeklī pieejamā informācija. Sk., piemēram: Migla K., Pujēna S. Atklāti par FK “Liepāja” un pašvaldības finansējumu klubam. Pieejams: <https://irliepaja.lv/liepajnieki/atklati-par-fk-liepaja-un-pasvaldibas-finansejumu-klubam/> [aplūkots 30.11.2019.].

no citiem aspektiem publiskajā telpā apsvērta jau iepriekš.²⁹ Turklāt citās valstīs, piemēram, Francijā, šis modelis jau darbojas.³⁰

Latvijā sporta federācijas parasti ir biedrības atbilstoši Biedrību un nodibinājumu likumam,³¹ tomēr jāuzsver, ka tās zināmā mērā pilda valsts funkcijas. Proti, attiecībā uz bērnu veselību un izglītību sporta jomā, piemēram, LFF pārraudzībā ir 13,4 tūkstoši bērnu un jauniešu, kuri trenējas futbolā.³² Tāpat no Sporta likuma 13. panta izriet, ka sporta federācijas tieši vai pastarpināti saņem valsts finansējumu. Attiecīgi teleoloģiski tulkojot likumu “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”,³³ tā tvērums varētu tikt attiecināts arī uz sporta federāciju pārstāvjiem, ja tiktu mainīta sporta federāciju juridiskā forma.

No minētā izriet, ka ideja par sporta federācijas juridisku pārveidošanu par valsts institūciju varētu būt līdzeklis, kas praksē atrisinātu vairāku sporta federācijas biedru un pašas federācijas budžeta necaurskatāmību, jo, pirmkārt, tiktu palielināta sporta federāciju kontrole, piemēram, no Valsts kontroles un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja puses. Otrkārt, valsts amatpersonu deklarāciju iesniegšana novērstu atbildīgo personu iespējamās darbības federācijas biedru pretlikumīgā atbalstīšanā. Turklāt varētu tikt piemērotas Krimināllikuma³⁴ normas par valsts amatpersonu bezdarbības novēršanu, kontrolējot biedrus.

Nobeigumā jānorāda, ka tad, kad šis darbs tika prezentēts tiesību zinātņu konferencē,³⁵ diskusijā saistībā ar darba tēmu radās vairākas idejas, kuras noteikti būtu izvērtējamas arī citos rakstos par sporta darba tiesībām. Piemēram, jautājumi par sociālo nodrošinājumu pēc sportista karjeras beigām (izdienas pensija vai automātiska noteiktas kategorijas trenera kvalifikācija), kā arī par atzīto sporta federāciju skaita apjomu, kas noved pie tā, ka vienādas prasības, tai skaitā šajā darbā prezentētās idejas par valsts funkciju veikšanu, attiecībā uz “lielajām” un “mazajām” federācijām nemaz nevar piemērot.

Kopsavilkums

1. Izmantojot četras tiesību normas pamatiztulkošanas metodes kopsakarā ar *lex sportiva* konceptu, var secināt, ka Sporta likuma 10. panta ceturrtā daļa garantē atzītajām sporta federācijām tiesības autonomi noteikt savu rikoto

²⁹ Sk., piemēram: Treijs-Gigulis J. Pelēkās zonas sporta jomas pārvaldībā. Pieejams: <https://www.delfi.lv/sports/news/analysis/analysis/jekabs-treijs-gigulis-pelekas-zonas-sporta-jomas-parvaldiba.d?id=50309907> [aplūkots 28.11.2019.]; Kakstāns Ā. Valsts atzītas sporta federācijas tiesiskais statuss. Jurista Vārds, 2014, Nr. 7 (809), 20.–24. lpp.

³⁰ Kakstāns Ā. 2014, 20.–24. lpp.

³¹ Biedrību un nodibinājumu likums: LV likums. Pieņemts 30.10.2003. [28.11.2019. red.].

³² Sk., piemēram: Freimanis J. Kas ietekmē bērnu izvēli nodarboties ar konkrēto sporta veidu? 2. daļa. Pieejams: http://sportacentrs.com/phjonchana_2018/03012018-kas_bernus_un_to_vecakus_mudina_izveletie [aplūkots 30.11.2019.].

³³ Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”: LV likums. Pieņemts 25.04.2002. [28.11.2019. red.].

³⁴ Krimināllikums: LV likums. Pieņemts 17.06.1998. [28.11.2019. red.].

³⁵ Sporta darba tiesības teorijā un praksē. Problēmas un risinājumi. Starptautisko privāttiesību sekcija. Latvijas Universitātes 78. starptautiskā zinātniskā konference 2020. gada 13. februārī. Pieejams: https://www.jf.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.jf.lu.lv/zinas/2020/JF_programma_LU_78.konf._pdf [aplūkots 17.03.2020.].

sacensību norises kārtību, sporta klubu kontroli, sportistu pienākumus, tiesības un tamlīdzīgi.

2. Izmantojot empīrisko pētniecības metodi (ekspertu viedokļi, publiski pieejamā informācija), var secināt, ka Latvijas futbolā pastāv problēmas ar klubu budžeta caurskatāmību un nereglamentētu atlīdzību maksāšanu.
3. Konstatētās problemātikas risinājums varētu būt sporta federācijas juridiska pārveidošana par valsts institūciju, jo, pirmkārt, tiktu palielināta sporta federāciju kontrole, piemēram, no Valsts kontroles un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja puses. Otrkārt, varētu tikt piemērotas Krimināllikuma normas par biedru pretlikumīgu atbalstīšanu vai valsts amatpersonu bezdarbības novēršanu, kontrolējot biedrus.